

Sygnatura akt XII C 2426/13

WYROK KOŃCOWY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 25 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Ewa Hoffa

Protokolant:Starszy sekretarz sądowy Krystyna Wojciechowska-Trawka

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2018 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: 1/ K. P. /PESEL: (...)/, 2/ P. P. /PESEL: (...)/, 3/ I. P. /PESEL:

przeciwko (...) spółka z o.o. z siedzibą w P.

/KRS: (...)

o zapłatę

I. Tytułem odszkodowania zasądza od pozwanego na rzecz:

1/ powódki K. P. kwotę 43.068,48 zł /czterdzieści trzy tysiące sześćdziesiąt osiem złotych i czterdzieści osiem groszy/,

2/ powoda P. P. kwotę 43.068,48 zł /czterdzieści trzy tysiące sześćdziesiąt osiem złotych i czterdzieści osiem groszy/,

3/ powódki I. P. kwotę 10.767,13 zł /dziesięć tysięcy siedemset sześćdziesiąt siedem złotych i trzysta siedem groszy/

z odsetkami ustawowymi od dnia 11 maja 2018 r. do dnia zapłaty każdej z tych kwot.

II. W pozostałej części powództwo oddala.

III. Kosztami postępowania obciąża w całości pozwanego i z tego tytułu:

1/ nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa /Sądu Okręgowego w Poznaniu/ kwotę 4.319 zł /cztery tysiące trzysta dziewiętnaście złotych/,

2/ zasądza od pozwanego na rzecz powodów:

a/ K. P. kwotę 12.889 zł /dwanaście tysięcy osiemset osiemdziesiąt dziewięć złotych/,

b/ P. P. kwotę 12.889 zł /dwanaście tysięcy osiemset osiemdziesiąt dziewięć złotych/,

c/ I. P. kwotę 3222 zł /trzy tysiące dwieście dwadzieścia dwa złote/.

/-/ E. Hoffa

Sygn akt XII C 2426/13/3

UZASADNIENIE

Powodowie, K. i M. P. (1), oraz P. P. wnieśli o zasądzenie od pozwanego, na ich rzecz kwoty 80.000 zł podzielonej w proporcjach 2/3 na rzecz małżonków P., oraz 1/3 na rzecz P. P. z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty. Żądana kwota obejmowała odszkodowanie za obniżenie wartości nieruchomości powodów /60.000 zł/ i odszkodowanie stanowiące równowartość nakładów koniecznych dla zapewnienia prawidłowego klimatu akustycznego w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi /20.000 zł/.

Ponadto wnieśli o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za wszelkie szkody związane z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, które mogą ujawnić się w przyszłości /k.1v/.

Domagali się, zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /k.1v/.

Jako podstawę prawną swoich roszczeń wskazali art. 129 w związku z art. 130- 135 ust. 3 ustawy Prawo o ochronie środowiska, oraz art. 435§1 k.c. w związku z art. 322 i 325 ustawy Prawo o ochronie środowiska /k.5- 15/.

Następnie, w piśmie z dnia 28 stycznia 2016 r. /k.740/ doręczonym w odpisie pełnomocnikowi pozwanego na rozprawie w dniu 28 stycznia 2016 r. /k.745/

zmodyfikowali powyższe roszczenia o zapłatę odszkodowania za spadek wartości nieruchomości wnosząc o zasądzenie kwoty 42.572 zł na rzecz małżonków P. i kwoty 21.286 zł na rzecz P. P., oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty stanowiącej trzykrotną stawkę minimalną tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego /k. 740v/.

Pozwany, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /k. 109 i 746/.

Wyrokiem częściowym z dnia 11 lutego 2016 r. /k.770/ Sąd rozpoznał roszczenia powodów o zapłatę odszkodowania za spadek wartości ich nieruchomości. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 16 listopada 2016 r. /k.960- wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu/.

Powód M. P. (1) zmarł dnia (...)r. /k., (...)- poświadczona kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu/, a spadek po nim odziedziczyli, na podstawie ustawy, powodowie K. P. i P. P., a także I. P.- każde z nich po 1/3 części /k.1092- 1094- poświadczona kserokopia aktu notarialnego zawierającego poświadczenie dziedziczenia/.

W piśmie procesowym z dnia 28 września 2018 r. pełnomocnik powodów rozszerzył żądanie pozwu dotyczące odszkodowania za konieczne nakłady domagając się zasądzenia na rzecz powodów: K. P.- kwoty 43.068,48 zł, P. P.- kwoty 43.068,48 zł, a na rzecz I. P.- kwoty 10.767,13 zł, łącznie 96,904,09 zł z odsetkami ustawowymi od 25 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty w tym od 1 stycznia 2016 r. z odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty /k.1087v/.

Pozwany, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., konsekwentnie wnosił o oddalenie powództwa /k.1119 i 1121/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obecni powodowie, po śmierci powoda M. P. (2) , są współwłaścicielami nieruchomości o obszarze 0,0908 ha, położonej w P. przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej (...). Ponieważ K. i M. P. (1) byli współwłaścicielami udziału wynoszącego 2/3 części na prawach ustawowej wspólności majątkowej, a pozwany P. P. był współwłaścicielem w 1/3 części /k. 28- 29- odpis zwykły w/w księgi wieczystej/ udziały we współwłasności, po poświadczeniu dziedziczenia uległy modyfikacjom.

W skład spadku po M. P. (1) wchodzi wyłącznie jego udział w majątku wspólnym wynoszący 2/6 części /2/3x1/2/. Każdemu ze spadkobierców przypada 1/3 spadku, czyli po 1/9 części /2/6x1/3/.

Powódka K. P. zachowuje swoją część majątku wspólnego, czyli 2/6 /części /6/18/ i udział w majątku spadkowym, czyli 2/18 części, łącznie jest to 8/18 części, czyli 4/9.

Powód P. P. przejmuje 1/3 spadku, czyli 2/18 części i dotychczasowy udział we współwłasności wynoszący 1/3 /6/18/ części.

Łącznie jest to 8/18 części, czyli 4/9.

Powódka I. P. jest współwłaścicielką co do 2/18 części, czyli w 1/9 /1/3 udziału spadkowego/.

Budynek mieszkalny został postawiony na w/w nieruchomości legalnie /k.31- potwierdzenie zezwolenia na budowę wydanego dnia 14 października 1994 r. przez Kierownika Urzędu Rejonowego w P./ w okresie, gdy funkcjonowało już pozwane lotnisko, natomiast nie był ustanowiony obszar ograniczonego użytkowania. Został zbudowany w dobrym standardzie materiałów i robót wykończeniowych, a także prawidłowo pod względem wymogów ochrony akustycznej w warunkach braku przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku /k. 482- opis stanu technicznego budynku w opinii biegłego R. D. z 10 kwietnia 2015 r., k.17- 24 opinii w okładce koloru czerwonego przy V tomie akt- opis stanu technicznego budynku mieszkalnego i dokumentacja fotograficzna w opinii biegłego J. W. z 16 kwietnia 2018 r./.

Dnia 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę w sprawie utworzenia strefy ograniczonego użytkowania dla lotniska P.- Ł. w P. . Weszła ona w życie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) - 28 lutego 2012 r.

Nieruchomość powodów znalazła się w całości w strefie wewnętrznej o.o.u.

/bezsporne, też k.17 i 20 opinii biegłego J. W./.

Ograniczenia użytkowania w strefie wewnętrznej polegają na:

a/ zakazie budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym, lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

b/dopuszczeniu rozbudowy, odbudowy, oraz nadbudowy istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym, lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

c/ zakazie tworzenia stref A uzdrowisk,

d/ dopuszczeniu lokalizowania zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej /§ 8 ust.2 uchwały/.

W obszarze ograniczonego użytkowania uchwała wprowadziła wymagania techniczne dotyczące budynków, które w strefie wewnętrznej polegały na zapewnieniu właściwego klimatu akustycznego w budynkach i pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej /§9 ust. 2 uchwały/.

Przed wprowadzeniem o.o.w. budynek mieszkalny na nieruchomości powodów spełniał wymogi prawidłowej ochrony pomieszczeń przed dźwiękami dochodzącymi z zewnątrz w myśl przepisów prawa budowlanego i Polskich Norm dla dopuszczalnego hałasu w środowisku z wyłączeniem hałasu spowodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ustalonymi Rozporządzeniem Ministra Ochrony (...) w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak to ustalił biegły J. W. po oględzinach budynku /k.23 i 24 opinii biegłego J. W./

Ze względu na treść §9 ust. 2 w/w uchwały powodowie zostali zobowiązani do poniesienia, własnym kosztem i staraniem, nakładów mających na celu poprawę izolacji akustycznej pomieszczeń wymagających takiej ochrony, a konkretnie dokonać wymiany stolarki okiennej, dokonać dodatkowej izolacji dachu i ścian zewnętrznych, a także wykonać nawiewniki ściennie akustyczne z mufą akustyczną i okapami z wkładką akustyczną /k.38- 41- opinia biegłego J. W., k. 1117- 1118- zeznania tego biegłego/.

Koszt tych robót budowlanych, według cen z daty wydania opinii, czyli z 16 kwietnia 2018 r. wynosił **96.904,09 zł** /k. 41- opinia biegłego J. W., k.1117- 1118- zeznania biegłego/.

Powyzszy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie w/w odpisu księgi wieczystej, którego autentyczności strony nie kwestionowały.

Sąd z urzędu, z innych spraw podobnego rodzaju, zna treść wyżej cytowanej uchwały Sejmiku Województwa (...), a dopuszczone dowody z istotnych dla meritum sprawy fragmentów raportu o oddziaływaniu lotniska Ł. na środowisko i zaleceń dotyczących procedur podchodzenia do lądowania, startów i zastosowania urządzeń obsługi samolotów, oraz decyzję regionalnego dyrektora ochrony środowiska w P. dotyczącą rozbudowy i modernizacji lotniska Ł. . Okoliczność, że pozwany czyni starania mające na celu ograniczanie hałasu związanego z funkcjonowaniem lotniska jest znana.

Zeznaniom świadka B. G. /k.242- 244/ zawnioskowanego przez pozwanego, oraz zeznaniom pozwanego /k. 270- 272- zeznania G. B.- vice prezesa zarządu pozwanego/ sąd dał wiarę, bowiem nie były one sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym przyjętym za podstawę ustaleń i nie kolidowały z powziętą przez sąd z urzędu wiedzą z innych spraw o podobnym charakterze.

Wobec wyjaśnienia okoliczności sprawy sąd zaniechał przesłuchania powodów.

Opinia każdego biegłego stanowi hipotezę przy tego typu stanie faktycznym, jednak ważne jest, żeby uwzględniała wyczerpująco wszelkie istotne okoliczności, aby wydana została w oparciu o jak najszerszą wiedzę dostępną w dacie jej wydania i była tak dokładna jak to jest możliwe.

Opinia biegłego J. W. z dnia 16 kwietnia 2018 r/ w teczce z czerwoną okładką/ spełnia te kryteria.

Jest też zwięzła, konkretna i sporządzona z tzw. dyscypliną słowa.

Ponadto jest logiczna, oraz w sposób rzeczowy i wyczerpujący odpowiada na pytania sądu zawarte w zleceniu.

W swych zeznaniach złożonych na rozprawie w dniu 4 października 2018 r. biegły J. W. swą opinię w pełni obronił przekonywująco wyjaśniając wątpliwości stron w odpowiedziach na ich szczegółowe pytania /k.1120- nagranie na płycie CD zajmujące 48 minut, k.1117- 1118- skrót zeznań biegłego/. Sąd uznał opinię i zeznania biegłego J. W. za wysoce przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Strony, głównie pozwany, złożyły do akt sprawy liczne dokumenty w kserokopiach, całkowite, lub fragmentaryczne / k. 282-315, k.355- 359, k. 370- 431, k.440-448, k.453-472, k.533- 562, k.593- 601, k.611- 620, k.684- 727, k.833-914, k. 1097- 1112//, których sąd nie zaliczył w poczet dowodów, bowiem część kserokopii stanowiła wycinki dokumentów, inne zawierały informacje, wywody, lub oceny wysoce ogólne, a żadna z nich nie dotyczyła nieruchomości powodów i konkretnego stanu faktycznego ustalanego w mniejszej sprawie /k.747- pkt 2 postanowienia/.

Sąd zważył, co następuje:

Powodowie opierali swe żądania przede wszystkim na tzw. normatywnym związku przyczynowym. Jako jego podstawę prawną wskazali art.129 ust. 2 oraz 136 ust.2 i ust.3 ustawy Prawo o ochronie środowiska.

Przepis art.129 ust.2 u.p.o.ś. stanowi, że w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. W myśl ust.4 tego przepisu z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1-3, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Według art. 136 ust.1 u.p.o.ś. w razie ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania właściwymi w sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowania lub wykupu nieruchomości są sądy powszechne. Ustęp 2 tego przepisu stanowi, iż obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Zgodnie zaś z art.136 ust. 3 u.p.o.ś. w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Niewątpliwie niniejsze powództwo zostało złożone w terminie wskazanym przez ustawę, tj. przed dniem 24 kwietnia 2015 r.

Powodowie nie mieli obowiązku dołączenia do pozwu opinii biegłego zawierającej oszacowanie wartości odszkodowania. W wezwaniu do zapłaty zażądali kwoty 250.000 zł odszkodowania łącznie /k.26- zgłoszenie szkody i wezwanie do zapłaty z dnia 31 maja 2013 r./. Pozwany odmówił zapłaty /k.27- zawiadomienie z dnia 25 czerwca 2013 r. zaznaczając, że gotów jest przeprowadzić negocjacje co do zwrotu wartości modernizacji akustycznej w nieokreślonym terminie/

Wyrok częściowy zasądający odszkodowanie za utratę wartości nieruchomości wydany został 11 lutego 2016 r. ponad dwóch latach od złożenia pozwu co jest skutkiem rozpoznawania przez Sąd Okręgowy w Poznaniu około 800 spraw tego rodzaju i znacznej ilości zleceń wykonywanych przez nielicznych biegłych. Co najmniej kilkaset spraw podobnego typu rozpoznawały też Sądy Rejonowe w Poznaniu, które również zlecały opinie tym biegłym.

Opinia biegłego J. W. z dnia 16 kwietnia 2018 r. dała możliwość ustalenia jakie konkretne nakłady powinni ponieść powodowie, aby zapewnić prawidłowy klimat akustyczny w pomieszczeniach budynku mieszkalnego przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

Skoro powodowie domagali się w pozwie odszkodowań ze sprecyzowanych tytułów pozbawienie ich po dniu 25 listopada 2013 r. możliwości modyfikacji kwot odszkodowań, zgodnie z opiniami biegłych wydanymi później /bez winy powodów, lecz z w/w przyczyn obiektywnych/ byłoby głęboko niesłuszne.

W ocenie sądu formalistyczne stwierdzenie, że po złożeniu pozwu nie można modyfikować kwot żądanych w pozwie odszkodowań stanowiłoby pogwałcenie sensu wyżej wskazanych przepisów ustawy Prawo o ochronie środowiska.

Art. 129 ust. 2 u.p.o.ś. określa, że w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę.

Wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania równoznaczne jest z publicznym potwierdzeniem, że lotnisko emituje hałas oddziaływujący na ten obszar w stopniu skutkującym ograniczone, w określony sposób, możliwości korzystania z nieruchomości na tym obszarze położonych, a hałas jest do tego stopnia dokuczliwy, że wskazane jest sfinansowanie urządzeń, elementów wyposażenia domów, lub wręcz przebudowy domów, aby się przed nim chronić.

Fakt, że aktualnie pozwany monitoruje hałas i stara się go ograniczać nie ma wpływu na obowiązek ochrony pomieszczeń domu mieszkalnego znajdującego się na nieruchomości powodów położonej w strefie wewnętrznej o.o.u.

Dopóki obszar ograniczonego użytkowania istnieje, dopuszczalna jest w jego obrębie możliwość emisji hałasu w stopniu ponadnormatywnym, a natężenie ruchu lotniczego w przyszłości może emisję hałasu potęgować.

Oceniając zasadność roszczenia powodów o odszkodowanie stanowiące równowartość nakładów na ich nieruchomości niezbędnych dla zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach budynku wymagających ochrony akustycznej stwierdzić należy, iż przepis art. 136 ust. 3 u.p.o.ś stanowi, że w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkoda, o której mowa w art. 129 ust. 2, są **także** koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Ugruntowany w orzecznictwie jest pogląd, że odszkodowanie powinno obejmować koszty przystosowania istniejących budynków w taki sposób, aby w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej zapewniony był właściwy klimat akustyczny niezależnie od tego, czy nakłady na rewitalizację akustyczną zostały poniesione w całości, w części, czy wcale.

W/w art. 136 ust. 2 u.o.o.ś nie zawęży wypłaty odszkodowania do kosztów już poniesionych w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie, lecz wskazuje tę sytuację jako dodatkowy element szkody.

Odmienna interpretacja wprowadzałaby zróżnicowanie właścicieli na bardziej rzutkich i zamożnych, lub mających wiedzę z dziedziny akustyki, lub budownictwa, którzy załatwili i opłacili materiały, fachowców i dokonali stosownych nakładów, aby ochronić swe mieszkania przed hałasem i właścicieli, którzy nie mają wiedzy jakich konkretnie nakładów trzeba dokonać i nie mają dostatecznych możliwości finansowych, aby te nakłady ponieść i ochronić przed hałasem pomieszczenia wymagające ochrony akustycznej.

Biegły J. W. konkretnie wskazał jakie nakłady są niezbędne, aby zapewnić właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach domu mieszkalnego powodów przeznaczonych na stały pobyt ludzi /k.31- 41 opinii/.

Sąd podziela ocenę biegłego, że okna dźwiękoszczelne o niezbędnie podwyższonej izolacyjności akustycznej powinny mieć certyfikaty na całość okna, a nie tylko na szyby, a zapewnienie stosownej szczelności wymaga też wymiany parapetów zewnętrznych i wewnętrznych na parapety pasujące do certyfikowanych okien /k.32- 35 opinii, k.1117- zeznania biegłego z nagraniem jak k.1120/.

Wartość tych nakładów wynosi 96.904,09 zł według stanu w dniu 16 kwietnia 2018 r. i cen z I kwartału 2018 r. Ceny te były aktualne w dacie orzekania.

W wezwaniu do zapłaty powodowie zażądali kwoty 250.000 zł odszkodowania łącznie w tym kwoty 100.000 zł na poczet nakładów /k.26- zgłoszenie szkody i wezwanie do zapłaty z 31 maja 2013 r./ . Pozwany odmówił zapłaty /k.27- zawiadomienie z dnia 25 czerwca 2013 r./ zaznaczając, że gotów jest przeprowadzić negocjacje co do zwrotu wartości modernizacji akustycznej w nieokreślonym terminie/.

W pozwie powodowie domagali się zapłaty 20.000 zł tytułem zwrotu nakładów.

Żądania te nie zostały uprawdopodobnione żadną opinią zleconą przez powodów we własnym zakresie, która pozwoliłaby je ocenić i ustalić, że nie są bezpodstawne, lub przesadnie zawyżone. Różnica między żądaniem pierwotnym /100.000 zł/, a żądaniem w pozwie /20.000 zł/ jest na tyle znaczna, że mogła wywołać istotne wątpliwości co do zasadności żądania.

Pozwany otrzymał odpis opinii biegłego J. W. dnia 11 maja 2018 r. /k.1007/, więc od tego czasu znał rodzaj i wartość niezbędnych nakładów i od tego czasu roszczenie powodów o nakłady stało się wymagalne, bowiem mieściło się w granicach kwoty żądanej przez powodów w wezwaniu do zapłaty równowartości nakładów z 16 kwietnia 2013 r. /k. 26/.

Odsetki ustawowe za opóźnienie od kwot zasądzonych na rzecz powodów w punkcie I wyroku końcowego zł należało więc zasądzić od 11 maja 2015 r. i to na podstawie art. 481§1 i 2 k.c. w związku z art. 476 k.c.

W punkcie II wyroku sąd oddalił powództwo w zakresie roszczeń akcesoryjnych sprzed dat, wskazanych w punkcie I wyroku, a rozpoczynających naliczanie odsetek za opóźnienie od poszczególnych części zasądzonego odszkodowania, a także powództwo o ustalenie jako pozbawione podstawy prawnej.

Wartość przedmiotu postępowania, po modyfikacjach żądań, to kwota 160.762,09 zł /63.858+ 96.904,09/, a opłata sądowa od tej kwoty to 8039 zł.

Koszty opinii biegłego R. D., to kwota 3877,06 zł /k.735- 737- postanowienie z 5 stycznia 2016 r. i k.778- 782- postanowienie z dnia 8 marca 2016 r. oddalające skargę pozwanego na postanowienie referendarza sądowego/, oraz kwota 88,47 zł /k.769- postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia za udział biegłego w rozprawie nie zaskarżone przez pozwanego/.

Koszty opinii biegłego J. W., to kwota 2204,98 zł /k.1072-1073- postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 13 lipca obniżające wynagrodzenie biegłego o kwotę 1198,06 zł/. oraz kwota 109,61 zł za udział w rozprawie /k.1131/. Łącznie wynagrodzenia biegłych to kwota 6280,12 zł , w zaokrągleniu 6280 zł. Całość kosztów sądowych to 14.319 zł (...)+6280/.

Ponieważ pozwany poniósł opłatę sądową od apelacji, która nie została uwzględniona sąd tej opłaty nie ujął w rozliczeniu.

Powodowie wpłacili dotąd 4100 zł przy wniesieniu pozwu /k.101/ i kwotę 6000 zł zaliczki /k.344/, czyli łącznie 10.100 zł.

Sąd uznał za trafne żądania pełnomocnika powoda o zwrot wynagrodzenia w potrójnej wysokości stawki minimalnej ze względu na znacząco większy nakład pracy pełnomocnika powodów będący skutkiem składania licznych pism, skarg i zażaleń w toku postępowania przez pełnomocnika pozwanego.

Zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 10.800 zł /§6 ust.6 w związku z §2 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /Dz. U. Nr.163 poz.1349/ należą się więc powodom do czego należy doliczyć $\frac{3}{4}$ tej kwoty za zastępstwo przed Sądem Apelacyjnym w związku z rozpoznaniem apelacji pozwanego od wyroku częściowego /§12 ust.1 pkt.2 tego Rozporządzenia/, czyli 8100 zł.

Łącznie jest to kwota 18.900 zł.

Pozwany przegrał sprawę wobec czego powinien zwrócić powodom poniesione przez nich koszty postępowania w kwocie 29.000 zł /10.100+18.900/.

Odpowiednio do udziałów powodów we współwłasności są to kwoty po 12.889 zł na rzecz K. P. i P. P. /29.000x4/9/ i kwota 3222 zł na rzecz I. P. /29.000x1/9/.

Ponieważ koszty sądowe, to kwota 14.319 zł, a powodowie zapłacili na poczet tych kosztów kwotę 10.100 zł Skarb Państwa zaliczkował w toku postępowania koszty sądowe w łącznej kwocie 4219 zł należało tę kwotę ściągnąć od pozwanego, który nie uiścił żadnej części kosztów sądowych.

Podstawą prawną orzeczenia o kosztach postępowania jest art. 98§1 i 3 k.p.c. w związku z art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /tekst jednolity Dz. U z 2010 r. Nr. 90 poz. 594 ze zm. ,oraz w/w przepisy dotyczące kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ E. Hoffa